

Twierdzenie cosinusów

Musimy znać twierdzenie cosinusów i umieć je zastosować do obliczania boków oraz kątów trójkąta.

Na następnych slajdach omówione zostaną trzy przykłady zastosowania twierdzenia cosinusów.

Twierdzenie cosinusów

$$a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha$$

$$b^2 = a^2 + c^2 - 2ac \cos \beta$$

$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma$$

Twierdzenie cosinusów

$$a^2 = b^2 + c^2 - 2bc \cos \alpha$$

$$b^2 = a^2 + c^2 - 2ac \cos \beta$$

$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cos \gamma$$

Uwaga: α to kąt naprzeciwko boku a , β to kąt na przeciwko boku b , γ to kąt naprzeciwko boku c .

Twierdzenie cosinusów

Gdy szukamy kątów, powyższe równania można przekształcić do postaci:

$$\cos \alpha = \frac{b^2 + c^2 - a^2}{2bc}$$

$$\cos \beta = \frac{a^2 + c^2 - b^2}{2ac}$$

$$\cos \gamma = \frac{a^2 + b^2 - c^2}{2ab}$$

Przykład 1

W trójkącie ABC mamy dane $|AB| = 8$, $|BC| = 5$, $\angle ABC = 120^\circ$. Oblicz długość boku AC .

Przykład 1

W trójkącie ABC mamy dane $|AB| = 8$, $|BC| = 5$, $\angle ABC = 120^\circ$. Oblicz długość boku AC .

Ważna obserwacja: bok AC leży na przeciwko kąta $\angle ABC$.

Przykład 1

W trójkącie ABC mamy dane $|AB| = 8$, $|BC| = 5$, $\angle ABC = 120^\circ$. Oblicz długość boku AC .

Ważna obserwacja: bok AC leży na przeciwko kąta $\angle ABC$.

Przy standardowych oznaczeniach, z twierdzenia cosinusów mamy:

$$b^2 = a^2 + c^2 - 2ac \cos \beta$$

$$b^2 = 5^2 + 8^2 - 2 \times 5 \times 8 \times \cos 120^\circ$$

$$b^2 = 25 + 64 - 80 \times \left(-\frac{1}{2}\right)$$

$$b^2 = 129$$

$$b = \sqrt{129}$$

Przykład 2

W trójkącie ABC mamy dane $|AB| = 4$, $|AC| = 3\sqrt{2}$ i $|BC| = \sqrt{10}$.
Oblicz miarę kąta $\angle BAC$.

Przykład 2

W trójkącie ABC mamy dane $|AB| = 4$, $|AC| = 3\sqrt{2}$ i $|BC| = \sqrt{10}$.
Oblicz miarę kąta $\angle BAC$.

Ważna obserwacja: kąt $\angle BAC$ leży na przeciwko boku BC .

Przykład 2

W trójkącie ABC mamy dane $|AB| = 4$, $|AC| = 3\sqrt{2}$ i $|BC| = \sqrt{10}$.
Oblicz miarę kąta $\angle BAC$.

Ważna obserwacja: kąt $\angle BAC$ leży na przeciwko boku BC .

Przy standardowych oznaczeniach, z twierdzenia cosinusów mamy:

$$\begin{aligned}\cos \alpha &= \frac{b^2 + c^2 - a^2}{2bc} \\ \cos \alpha &= \frac{(3\sqrt{2})^2 + 4^2 - (\sqrt{10})^2}{2 \times 4 \times 3\sqrt{2}} \\ \cos \alpha &= \frac{18 + 16 - 10}{24\sqrt{2}}\end{aligned}$$

Przykład 2

Upraszczając otrzymujemy:

$$\cos \alpha = \frac{1}{\sqrt{2}}$$

$$\cos \alpha = \frac{\sqrt{2}}{2}$$

$$\alpha = 45^\circ$$

Przykład 3

Wykaż, że trójkąt o bokach 2,3,4 jest rozwartokątny.

Przykład 3

Wykaż, że trójkąt o bokach 2,3,4 jest rozwartokątny.

Wystarczy wykazać, że *cosinus* kąta naprzeciwko najdłuższego z boków jest ujemny.

Przykład 3

Wykaż, że trójkąt o bokach 2,3,4 jest rozwartokątny.

Wystarczy wykazać, że *cosinus* kąta naprzeciwko najdłuższego z boków jest ujemny. (Dlaczego?)

Przykład 3

Wykaż, że trójkąt o bokach 2,3,4 jest rozwartokątny.

Wystarczy wykazać, że *cosinus* kąta naprzeciwko najdłuższego z boków jest ujemny. (Dlaczego?)

Niech α to kąt naprzeciwko boku o długości 4. Wtedy:

$$\begin{aligned}\cos \alpha &= \frac{2^2 + 3^2 - 4^2}{2 \times 2 \times 3} \\ \cos \alpha &= \frac{4 + 9 - 16}{12} \\ \cos \alpha &= \frac{-3}{12} = -\frac{1}{4}\end{aligned}$$

Na wejściówce będzie zadania podobne do powyższych.

W razie jakichkolwiek pytań, proszę pisać na T.J.Lechowski@gmail.com.